

groeiing daarvan kan derhalve geen sprake zijn. Zijn er achter het borststuk of achter het kopborststuk nog meer segmenten, dan noemt men die te zamen het *achterlijf*. Een duizendpoot heeft geen borststuk, dus ook geen achterlijf. Hij heeft eenvoudig een kop, en de rest van zijn lichaam bestaat uit een aantal vrijwel gelijkvormige segmenten, die of niet, of twee aan twee onderling, vergroeid zijn.

(Deel I, p. 152, kolom 1.) „De voelers . . . zijn bij mannetje verdikt en bevatten de voorttelingsorganen, welke bij het wijfje gewoon aan het achterlijf zijn gelegen.” Uit dezen zin moet iedereen wel opmaken, dat de voorttelingsorganen bij het mannetje *niet* aan het achterlijf gelegen zijn. Ik kan er ten minste niets anders uit lezen. En toch is dit onjuist. Zoowel bij mannetjes als bij wijfjes zijn de

openingen van de geslachtsorganen te vinden aan het achterlijf — precies tusschen het eerste en het tweede segment daarvan. Wel worden de voelers der mannetjes, die duidelijk door hun verdikt einde van die der wijfjes zeer verschillen, bij de paring gebruikt.

(Hidem.) Dat de spinnen hunne oogen zouden kunnen bewegen, berust bepaald op een verkeerde waarneming.

(Hidem.) Wanneer spinnen geluidstrillingen kunnen waarnemen (voelen zegt de schrijver), dan mag men dat hooren noemen. Welk ander werkwoord hebben wij anders voor het waarnemen van geluidstrillingen? Ze laten zich langs een draad naar beneden zakken van de zoldering als er piano gespeeld wordt en klimmen weer naar boven, als het spel ophoudt. Is dat niet hooren?

Van Tijgers en Slangen.

Op het oogenblik zit ondergeteekende met veel genot en aandacht te lezen in „*De Levende Natuur*”, 2e jaargang, blz. 196, waarin de heer H. J. H. Groneman zeer verdienstelijk schrijft over „Eenige proeven van dierenverstand”, en waarin onder andere mijn grootste aandacht werd gevestigd op een bezoek van ZEd. met den heer Henri Martin in den Rotterdamschen Dierentuin.

Welnu, aangezien het voor mij eenige van de genotvolste en niet het minst leerzame oogenblikken waren, in gezelschap van den heer Martin te zijn, die ik in Overschie heb leeren kennen, kan ik mij nog zeer goed herinneren, dat het door mijnheer Groneman beschreven geval, zooals mij door den heer Martin werd verteld, volkomen waar is. ZEd. vertelde mij met die gelegenheid, dat hij een verwer, die het hok nevens dien tijger moest opknappen, van eenen wissen dood heeft gered. Mijnheer M. was op een morgen gaan zien naar de werkzaamheden van bovengenoemden werkman en alhoewel op een vrij grooten afstand, zag hij, dat de tijger zich slapende hield, den verwer niet uit het oog verloor en bijna onmerkbaar naderde door op zijn rug liggende naar voren te schuiven, en aangezien de meer-genoemde verwer te veel de aandacht op zijn werk had, kon de heer Martin op het gevaarvolle oogenblik niet spoedig genoeg een teeken geven; maar kwam naar den tijger toe met zijn welbekende levendige oogen, terwijl hij den verwer met een forschen ruk van den ladder trok. De tijger, die als een veer uiteensprong, had de kiel van den schouder tot beneden den mouw opengescheurd met zijn lange nagels. De man, die van zijn gevaarvollen toestand niets afwist, schrok zoo geweldig van de welwillende handelwijze van zijn redder, dat er heel wat woorden noodig waren bij de *gescheurde kleeren* om weer goede vrienden te worden.

Van den heer Martin heb ik ontzaggelijk veel geleerd wat de uitdrukking en typen van dieren betreft, hetgeen mij later aan de Antwerpsche Academie op de dierenklas bij mijn onvergetelijken professor K. Verlat, tot groot nut en gemak gediend heeft.

En nu nog een schrijven over de list van een inlandsche slang. De slang had ik in Groenloo gevangen en zij was 0.94 M lang.

Daar ik nooit zoo'n groot exemplaar had gevonden en niet met zekerheid wist, of de slang vergiftig was (hetgeen ik later in *De Levende Natuur* leerde), had ik haar dan in

een flinke kist, met mos er in, afgesloten met een glasplaat, waarop een tang en pook van aanmerkelijke zwaarte lag, om het ontvluchten te voorkomen. Ik had het dier al een paar weken geregeld bezocht, altijd ongeveer te 12 uur bij mijn thuiskomst, en het viel mij den laatsten tijd op, dat het glas ongeveer een halven centimeter verschoven was, maar ik kon niet gelooven, dat de slang daartoe in staat was. Enfin, het kistje stond op een balkon, waarvan de deuren door mijn schoonzuster steeds goed werden dicht gehouden, vanwege haren angst voor het dier. Op een goeden middag krijgen wij bezoek en stellen met die gelegenheid de gasten voor, mijn vangst te gaan bewonderen. Nu moet ik UEd. vooraf zeggen, dat mijn schoonzuster ongeveer *half twaalf* de slang nog in de kist had zien liggen.

De deuren van het balkon werden door mij opengedaan en het publiek trad naar buiten. Alle neuzen over de kist, geklop enz., niets te zien. Ik zag dadelijk, dat het glas ongeveer anderhalven centimeter verschoven was. Toen ik het geachte publiek daarop opmerkzaam maakte, was het vermakelijk te zien, wat een consternatie. Onmiddellijk dacht ik aan vader Cats zijn gedicht, waarin voorkomt de vlucht en gekakel toen „de klepel onder de hoenders viel!”

Volgend oogenblik: op balkon van menschen geen spoor, dames spoorloos verdwenen, heeren met alle mogelijke lange voorwerpen en broek in de schoenen op jacht door geheel 't huis. Ronduit gezegd, ik was zelf óók niet erg op mijn gemak en keek eens onder mijn hoofdkussen en andere heerlijke rustplaatsen.

En nu eindelijk over het verstand of de list van mijn slang.

Er was om het balkon een balustrade van gesmeed ijzer in alle mogelijke krullen, welnu, na alles in huis afgezocht te hebben en wetende, dat de balkondeur niet geopend was geweest, wilde ik over de balustrade naar of in den tuin zien, of het mogelijk was, dat het dier daarin van zóó'n hoogte gevlucht zou zijn. UEd. zult wel mijn schrik kunnen voorstellen toen ik zoo'n ijzeren krul beet nam en behalve een koud ook een levendig gevoel in mijn hand kreeg. Ik sprong terug. Daar lag de slang uitgerekt met zijn breedste gedeelte, dat van het ijzer bedekkende en met zijn staart of achtereinde op het puntig toeloopend ornament, daarbij zij nog opgemerkt, dat alleen het gedeelte van de balustrade, waarop de slang lag, ongeveer de zelfde kleur van de huid had. Ik geef UEd. de verzekering, dat ik vrij scherp zie door de aanhoudende oefeningen, dagelijks in mijn vak

voorkomende, en toch zou ik de slang niet gezien hebben als de welbekende tong niet in beweging was gekomen bij de aanraking.

Tot slot van de jacht sloeg ik het dier uit afschuw of wraak, misschien door den uitgestanen schrik, met de tang, naar ik dacht dood. Maar zij kwam weer bij en werd met

dezelfde tang in de kist en nu goed verpakt, nog eenige maanden bewaard en met levende kikkers gevoed.

Hopende UEd. niet verveeld te hebben met mijn schrijven, teken ik steeds gaarne vriendschappelijk,

uw belangstellende abonné op de *L. N.*,
Boxtel.
G. VAN DER HEIJDEN.

Vragen en Korte Mededeelingen.

De gekleurde plaat van de derde aflevering.

Er zijn sommige lezers, die meenen, dat de vogels op den voorgrond van de plaat in afl. 3 aalscholwers zijn, of neen, ze meenen 't niet, maar vragen mij wantrouwig of 't soms zoo zou kunnen wezen. Nu zijn 't natuurlijk geen aalscholwers, maar kwartels. Het stuk heb ik geschreven, omdat 't mijn plezierigste reigerherinnering was. Later vertel ik nog wel wat van aalscholwers en dan komt daar een mooie teekening bij. Het pietje rechts op de plaat, dat zich vastklemt aan een rietstengel is een kleine karekiet, te herkennen aan zijn ongevekten rug en de gele streep boven het oog.

T.

Goede vangsten.

Ik heb u den laatsten keer geschreven van het vangen van 20 *Rana arvalis* te Vucht, maar nu heb ik een veel mooier vondst gehad, bestaande uit een paar heikkikkers bij 's-Gravenhage in de duinen. Dit zal u wel verwonderen, omdat ze er nooit eerder gevangen zijn, maar een week geleden vond ik een kikker, die zoo sprekend op een *Rana arvalis* geleek, dat ik hem mee naar huis nam, en door vergelijking met mijne Vuchtsche, die op spiritus staan, bevond ik dat ik werkelijk met den z.g. zeldzamen heikkikker te doen had. Hij had de zesde teen, ook zeer duidelijk de streep over den rug. Ik dacht eerst, dat het een losgelaten exemplaar was, maar toen ik van de week weer kwam (het is een mooi plekje in 't duin) vond ik er weer een paar. Dr. Evers heeft mij aangeraden, u dit mede te deelen, omdat hij zeide, dat ik blij mocht zijn, de eerste te zijn geweest, die heikkikkers in de duinen vond. Als ik er nog wat van vang, zal ik u er een paar zenden, als 't kan levend, in de hoop, dat zij zich als Hagenaars goed zullen houden in uw terrarium. Ook wilde ik u nog met een mooie vondst bekend maken, en wel van de Alpen-salamander, die tegenwoordig aan de orde van den dag is. Van den zomer heb ik hem in Olst gevangen, in een sloot nog al dicht bij het dorp, langs den spoorweg. Ik heb er nu weer levend in 't aquarium en ook wat in mijn terrarium, om te zien, wat beter gaat.

's-Gravenhage.

S.

Een eenvoudig proefje.

Sommige planten verspreiden haar zaad door stekels, die zich gemakkelijk aan dieren vasthechten (kleefkruid, stekelzaad, tandzaad), andere door vruchtpluis (populier, distels, zulte), dat de zaadjes zwevend in de lucht houdt, en door vleugels (iep, esch, eschdoorn) die de oppervlakte vergrooten, waardoor ze verder dan anders door den wind meegevoerd worden.

Nog andere slingeren haar zaad de wijde wereld in (springzaad of balsamine brem, en vele kruisbloemigen).

Bij kruisbloemen kan men zich gemakkelijk overtuigen van de groote kracht, waarmee dat wegslingeren geschiedt.

Men brengt b.v. een ruige veldkers, die ongeveer uitgebloeid is, in de kamer en laat daar de hauwtjes eenige dagen goed rijpen. Dan belegt men de vloer met een paar M² papier en plaatst de plant in 't midden ervan.

Een kleine schok is voldoende om de hauwtjes te doen openspringen. De beide kleppen rollen zich met groote snelheid spiraalvormig op, en slingeren daardoor eerst de zaadjes en dan zichzelf weg.

Ik vond de meeste zaadjes van 20-60 cM. van de plant, een kleiner deel op 1 M. afstand en een paar op 1.25 M.

van de plant. Neemt men hierbij in aanmerking, dat dit op een vochtigen dag gebeurde, waardoor de droge kleppen lang niet zoo veerkrachtig zijn (zie *Physica: Vochtigheidsleer*), dan kan men zich ongeveer de uitwerking van die snelle samentrekking in een warme Junizon voorstellen.

B. te A.

Een adres voor Haagsche Natuurvrienden.

Ik heb — in de Molenstraat, zijstraat links van de Prinsentraat, een winkel ontdekt, waar men uitstekende terrariums en aquariums kan krijgen, en daarbij zeer goedkoop. Verder kan men daar de volgende dieren krijgen: Ringslangen, Gladde Slang, Esculaapslang, Gewone Hagedis, de Smaragdhagedis (*viridis*), de gewone Waterschildpad, de Grieksche landschildpad, gewone Salamander, groote Watersalamander, Alpensalamander, Vuursalamander, etc.

En voor aquariums heeft hij: Goudvisschen, vanaf 8 cent, Zeeltjes, Voorns, Blikjes, Italiaansche Zeelten, Karpertjes, Grondels, Donderalen, etc. Schildpadden, b.v. een Grieksche en een gewone waterschildpad samen voor f 1 franco door 't heele land etc.

De man is er zeer goedkoop mee en ik kan het aan iederen Haagschen dierenvriend aanraden (hij verkoopt ook vogels) bij Sciaroné in de Molenstraat eens te gaan kijken of hij er iets naar zijne gading vinden kan.

Den Haag.

M. v. S.

Een wonderlijk dier.

't Is wel een halven meter lang en niet dikker dan een voolesnaar. Daar lijkt het ook wel wat op. Geledingen of aanhanselen ontbreken. 't Eene einde is gevorkt, wat evenwel met het bloote oog nauwelijks is waar te nemen. De kleur is bruin, behalve aan de einden, die zwart zijn. 't Diertje is voor eenige dagen opgehaald uit de Pekelder Vaart. Ik heb het thans in een flesch. Het slingert en kronkelt zich onophoudelijk heen en weer. Toen ik het zoo even op een lei had liggen, werden de bewegingen stuipachtig gejaagd; ik heb 't maar gauw weer in zijn element gebracht. Op moment zwiert en draait het weer onvermoeid voort.

Zou u me iets van het dier kunnen meedeelen, of moet u 't eerst zien? Ik wil het wel graag zenden, schoon 't natuurlijk een beetje lastige verzending wordt.

P.S. Is het misschien een draadworm? *KORDEWORM*. Zeer waarschijnlijk wel. In den vorigen jaargang vindt u er 't een en ander over.

H.

Zou 't waar zijn?

Van geloofwaardige zijde wordt mij het volgende meegedeeld.

Een kikker sloeg zijn tong uit naar een bij en ontving een prik tengevolge waarvan een oogenblik later de tong, tot een vleezige kwab opgezwollen, hem buiten den bek hing. Het beest zocht een gevleugeld zaadje van den iep, kleefde dit er op en na korten tijd was het gekwetste orgaan weer tot den normalen omvang teruggekeerd.

't Geval komt mij vreemd voor: 1°. Zal een kikker zich, dunkt mij, niet licht aan een bij vergripen als de steek hem kwaad doet, wat toch waarschijnlijk het geval is; 2°. is 't mij niet bekend, dat in het vliesje van iepenzaden geneeskraft schuilt tegen den steek der bijen, en 3°. zoo die